

PRESSIFOTOGRAAFIA EELLUGU: SÜNDMUSTE JÄÄDVUSTAMISE ALGUS EESTIS

Fotoreporteri amet sündis Eestis alles 1920. aastate alguses. Ajaloolane TÕNIS LIIBEK tutvustab, mis ettekujutuse jätvavad möödanikust enne seda tehtud sündmusfotod.

Eesti pressifotograafia eellooks võib pidada 19. sajandi keskpaigas alguse saanud kommet jäädvustada fototele erinevaid sündmusi. Esimesed sammud selles vallas astuti juba 1857. aasta suvel, mil Tallinna väisanud fotograaf Ludwig Makko reklaamis, et ta müüb Kadriorus peetud saksa laulupeo fotosid.¹

1860. aastal, mil Tallinnas tähistati 150. aasta möödumist tsaarriigile kapituleerumisest, ehiti pidustuste ajaks linna esindushooned. Samal ajal kuulutasid Tallinna fotograafid Christian Constantin Schmidt ja Johann Carl Koch ajakirjanduses, et müüvad ülesvõtteid sellest sündmusest², kuid säilinud on vaid kaks stereoülesvõtet kaunistatud Suurgildi ja Kanuti gildi hoonest.³

Pigem oli sellal siiski jätkuvalt levinum sündmuste jäädvustamine joonistusena⁴, mida hiljem paljundati litografeerimise teel. Muu hulgas jäädvustati sel moel näiteks 1860. aastal Tartu Ülikooli kiriku sisseõnnistamist.⁵ Näiteid selle kohta, et fotograafid ei olnud Eestis veel kuni 1860. aastate keskpaigani võimelised sündmusi jäädvustama, leiab teisigi.

Varaseim säilinud Eestis tehtud sündmuspildistus pärineb 1866. aastast, mil Tallinna fotograaf Charles Borchardt pildistas

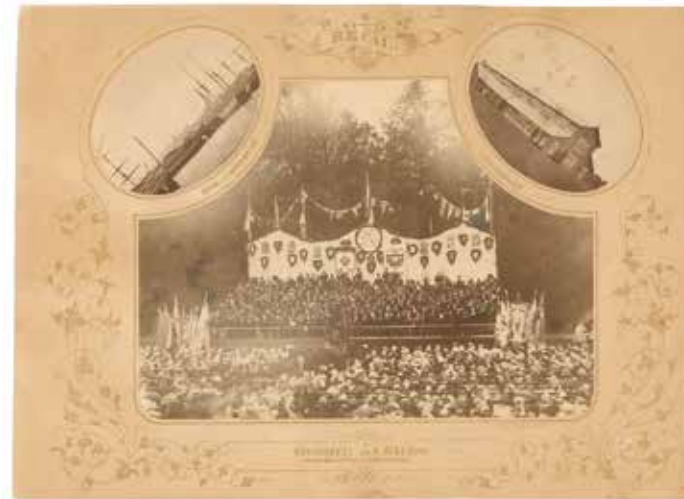
1 Estländische Gouvernements-Zeitung, 28, 15.07.1857. Need pildistused pole säilinud.

2 Revallsche Zeitung, 4.10.1861.

3 Tallinna Linnamuuseumi Fotomuuseum (TLM) F 2103.

4 Nõnda teatas 1853. aastal ajaleht Inland, et Kiiemis jäädvustas sealse kettsilla avamist fotograaf Boune, aga kuna tema ülesvõtted ebaõnnestusid, siis joonistas sündmuse üles hr Timm (Inland, 12.12.1853).

5 Sven Lepa. Tartu fotoateljee C. Schulz (1857–1935). Magistritöö. Tartu Ülikool 2015, 20, 112.

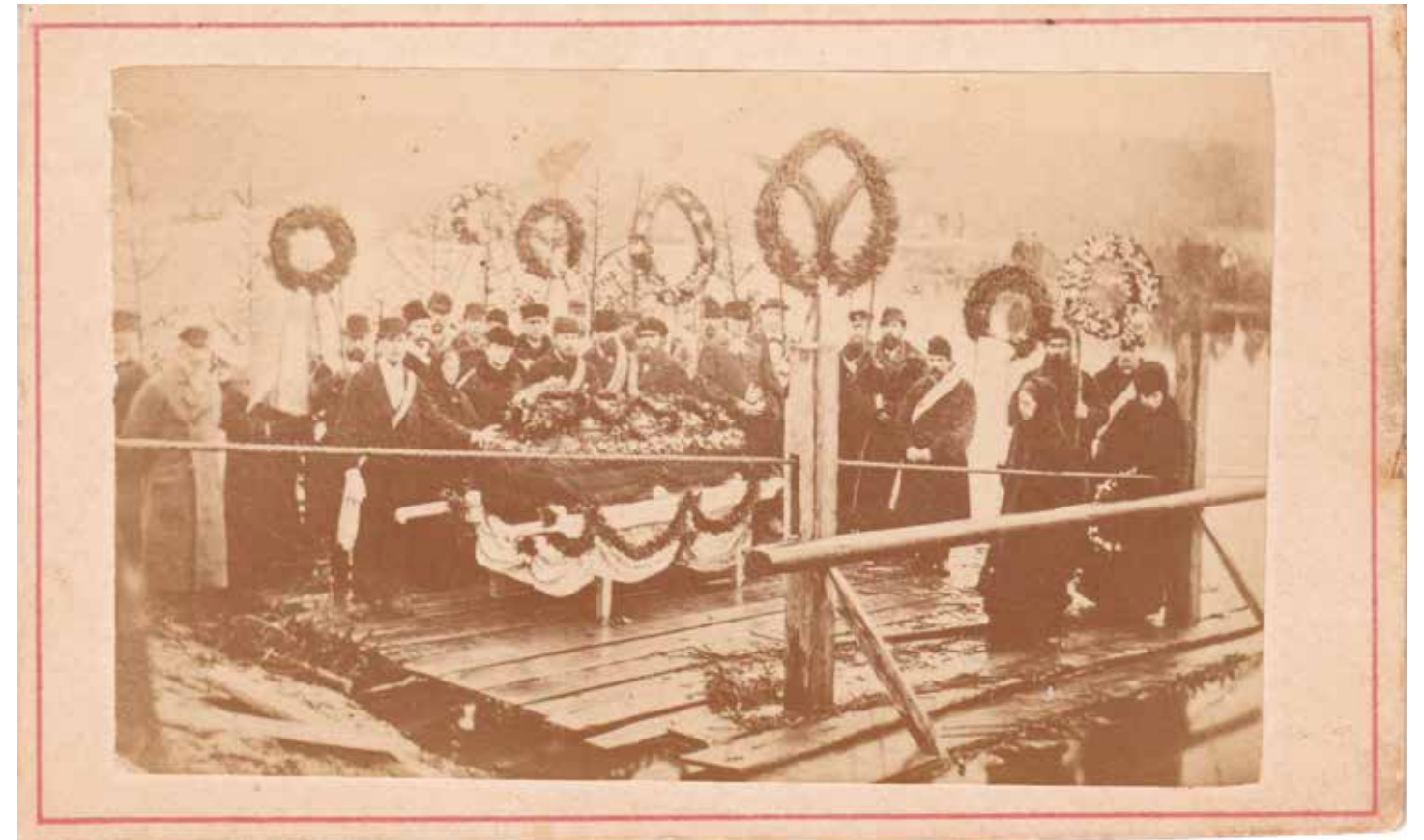
Charles Borchardt. Saksa laulupidu Kadriorus 6. juulil 1866. Eesti Teatri ja Muusikamuuseum, Mo 271:1.

Charles Borchardt. German song festival in Kadriorg on July 6th, 1866. Estonian Theatre and Music Museum, Mo 271:1.

Ferdinand Kajander. Valga vabatahtlikud tuletõrjujad 1867. aastal raekoja ees. Valga Muuseum, F 2406:2.

Ferdinand Kajander. Local volunteer firemen in front of the Valga town hall in 1867. Valga Museum, F 2406:2.

Reinhold Sachker. Carl Robert Jakobsoni matused Kurgjal 15. märtsil 1882. Carl Robert Jakobsoni talumuuseum, F 99.

Reinhold Sachker. Funeral of Carl Robert Jakobson in Kurgja in March 15th, 1882. Farm museum of C. R. Jakobson, F 99.

Kadriorus peetud saksa laulupeo esinejaid ja publikut.⁶ Järgnevatel aastatel muutus sündmuste pildistamine aina tava-pärasemaks. Nõnda jäädvustas Tartu fotograaf Carl Schulz 1867. aastal Emajõe üleujutust⁷ ning 1869. aastal Tartu turupäeva.⁸ Varaste sündmuspildistuste hulka võib lugeda ka 1860. aastatel tehtud fotod Tartu Ülikooli korporantide koosviibimistest ning Ferdinand Kajanderi pildi Valga tuletõrjutest linna raekoja ees 1867. aastal.⁹

Kuigi 1860. aastate lõpuks oli juba paljudel kohalikel fotograafidel tehniline võimekus erinevate sündmuste jäädvustamiseks, tehti seda edaspidigi üllatavalt harva. Nõnda leidub 1870. aastatest vaid üksikuid sündmuspildistusi. 1878. aastal pildistas Tartu

6 Eesti Teatri ja Muusikamuuseum (ETMM) Mo 271:1.

7 Eesti Ajaloomuuseum (AM) F 17107.

8 AM F 17549. Kirjalike allikate põhjal on teada, et 1869. aastal pildistas Reinhold Sachker esimest eesti üldlaulupidu, kuid need tema ülesvõtted pole säilinud. Postimees, 60, 17.03.1894.

9 Valga Muuseum (VaM), F 2406:2. Selle foto originaal hävis 1988. aasta tulekahjus. Sarnane foto 1869. aastast on ka Haapsalu vabatahtlikest tuletõrjutest (Eesti Tuletõrjemuuseum, F 10173).

fotograaf Theodor John väljakaevamisi Viljandi ordulinnuses ning põgusalt jäädvustati sel kümnendil valminud raudteed Tallinna ja Peterburi vahel. Samuti pildistati mõningaid teisi kohaliku tähtsusega üritusi, nagu vabatahtliku tuletõrje paraadi või 1879. aastal toimunud üliõpilaste spordipidu Tartus Toomeorus.¹⁰

Alles 1880. aastatel hakati Eestis jäädvustama ka surmaga seotud sündmusi. Nõnda pildistas Reinhold Sachker 1882. aastal Carl Robert Jakobsoni matuseid Kurgjal¹¹ ning Bernhard Lais 1889. aastal langevarjuhüppaja Charles Leroux' surnukeha ja matuserongkäiku Tallinnas.¹²

Samuti hakati sel kümnendil jäädvustama kiiresti arenevat tööstust. Nii pildistati 1880. aastate alguses küllaltki ulatuslikult Sindi kalevivabriku tööd – vabriku lasteaeda, tööliispidu, tuletõrje-harjutust jms.¹³ Valitsevast riigitrudusest annab aimu pildistus

10 AM F 17626.

11 Carl Robert Jakobsoni talumuuseum (CRJM) F TR I 167 F 99; CRJM F TR II 733 F 667.

12 AM F 5637.

13 AM, F 5077:1-17.

Fotograaf teadmata. Sindi kalevivabriku tööliste pidu pargis 1880. aastatel. Eesti Ajaloomuuseum, F 5077:5.
Unknown photographer. Employees of Sindi Felt Factory at a party in the park in 1880ies. Estonian History Museum, F 5077:5.

keiser Aleksander III kroonimise puhul korraldatud pidustus- test Valgas 1883. aastal.¹⁴ 1880. aastatel alanud venestamine ja Balti kubermangude erikorra likvideerimine kajastub kaudselt fotol, mis jäädvustab kohtureformi käigus likvideeritud Eestimaa ülemmaakohtu viimast istungit 1889. aastal.¹⁵ 1887. aastal pildistas Reinhold Sachker viiendat suurt rahvapidu Vanemuise Seltsi aias Tartus¹⁶ ning Ferdinand Kajander raudteesilla ehitamist üle Väikese Emajõe.¹⁷ Samast aastast pärinevad Mihkel Tilgalt

14 VaM F 84:12.
15 AM F 5777.
16 AM F 17774.
17 Eesti Ajalooarhiiv (EAA) 2073-1-211, foto 4.

esimesed ülesvõtted kohalikest talupoegadest nende igapäevases keskkonnas.¹⁸ Tavapäraseks muutus talurahva tööde ja tegevuste jäädvustamine siiski alles 1890. aastatel.

1880. aastatel algas ka amatöörfotograafide tegevuse elavne- mine. Nõnda jäädvustas sel ja järgneval kümnendil vaba aja veetmist Tartus kohalik hobipiltnik Olga Dietze.

1890. aastatel jätkus aktiivne laulupidude pildistamine, mis ilmselt olid ühiskonnas kõige olulisemad sündmused, kui otsustada säilinud pildistuste arvu põhjal. 1891. aastal jäädvustas Tartu laulupidu Reinhold Sachker, 1896. aastal kuuendat üldlaulupidu

18 Tõenäoliselt sellest ajast pärinevad ka Mihkel Tilga pildistused esimesest Eesti põllumajandusnäitusest Pärnus. CRJM F TR I 456 F 492-493.

*Feier der Krönung Kaiser Alexander III.
im Mai 1883.*

Fotograaf teadmata. Keiser Aleksander III kroonimise pühitsemine Valgas 1883. aastal. Valga Muuseum, F 84:12.
Unknown photographer. Celebration of the coronation of Emperor Aleksander III in Valga in 1883. Valga Museum, F 84:12.

Tallinnas Heinrich Tiidermann¹⁹ ning esimest Läänemaa laulu- pidu Haapsalus Theodor Haack.²⁰ Tavapärane oli jätkuvalt ka ühiskondlike organisatsioonide juubeliürituste ja tähtpäevade jäädvustamine. Nõnda pildistas Jakob Livenström tuletõrje- paraadi Paides²¹ ning Theodor Haack Haapsalus jalgratturite seltsi võiduajamisest osavõtjaid.²²

Esmakordselt hakati 1890. aastate teisel poolel fotole püüdma ka õnnetusjuhtumeid. Nii pildistas 1897. aastal Arthur Schulz

19 AM F 16867.
20 Haapsalu Muuseum (HM), F 1636:18 Ff.
21 Järvamaa Muuseum (PM), F 1285:1.
22 Foto on tehtud 1899. aastal. HM F 3420 Ff.

traagilist rongiõnnetust Puka lähedal²³ ning samast aastast pärineb ülesvõtte tulekahjust Valgas.²⁴ Samuti pildistati sajandi lõpus hoogustunud ehitustegevust – näiteks Julius Krick jääd- vustas Narvas 1890. aastal nurgakivi panekut Kreenholmi apost- liku õigeusu kirikule²⁵ ning Ivan Teterin 1894. aastal Tallinnas nurgakivi panekut Aleksander Nevski katedraalile.²⁶ Meeleolu- kas on ka sajandi lõpul tehtud foto Bergfeldti mudaravila

23 EAA 2073-1-40, foto 1.
24 VaM F 84:1. 1882. aastal jäädvustas Tartu fotograaf Carl Schulz ka nt Riia linnateatri põlengut (Lepa, Tartu fotoateljée C. Schulz,51).
25 AM F 11751:113.
26 TLM F 9417.

Arthur Schulz. Raudteeõnnetus Puka lähistel 2. mail 1897. Eesti Ajalooarhiiv, 2073.1.40, foto 1.

Arthur Schulz. Railway accident near Puka on May 2nd, 1897. Estonian History Archive, 2073.1.40, photo 1.

remondist Haapsalus.²⁷ Samal kümnendil hakati eesti ajakirjanduses avaldama fotosid aktuaalsetest sündmustest.²⁸

Mõnevõrra sagedasemaks muutus eripalgeliste sündmuste jäädvustamine 20. sajandi esimesel kümnendil. 1902. aastal jäädvustati ootuspäraselt keiser Nikolai II külaskäiku Tallinna ning Russalka mälestussamba avamist Kadriorus.²⁹ Arvukalt piile leidub ühiskonda raputanud 1905. aasta rahvarahutustest ja selle tagajärgedest. Muu hulgas jäädvustati nii Tallinnas Uuel turul toimunud meeleavalduse ajal hukkunute matuserongkäiku³⁰ kui ka rüüstatud ja põletatud mõisaid.³¹ Rohkem leidub sajandi algusest aga ajaloo helgemat poolt kajastavaid pildistusi, millel võib näha näiteks 1903. aastal Tallinnas Raekoja platsil toimunud Rootsi madrusteorkestri kontserti,³² Vanemuise teatrihoone ehitustöid Tartus 1905. aastal³³ või 1910. aastal Tallinnas peetud

27 Fotograaf Aleksander Tavast, HM F 1678 F.

28 Vt Tõnis Liibek. Ajakirjandusfoto algusaegadest. – Eesti pressifoto 2010. Tallinn 2011, 100–103.

29 Fotograaf August Vinnal, AM F 24562. Sama põhjalikult jäädvustati 1910. aastal Peeter I ausamba avamist Tallinnas Heina turul. Nt AM N 5631:321; F 11128.

30 Fotograaf Gustav Oskar, AM F 199096.

31 Fotograaf Nikolai Königsfest, nt AM F 14448–14490.

32 AM F 15869.

33 Fotograaf Otto Damfeldt, AM F 16926. 1909. aastast pärineb C. Schulzi ateljee postkaart Tartus toimunud Vanemuise Seltsi muusikapäevast (Lepa, Tartu fotoateljee C. Schulz, 67).

Fotograaf teadmata. Tulekahju Valgas 20. septembril 1897. Valga Muuseum, F 84:1.

Unknown photographer. Fire in Valga on September 20th, 1897. Valga Museum, F 84:1.

tud seitsmendat üldlaulupidu.³⁴ Eraelulisemast aspektist hakati 20. sajandi alguses jäädvustama pulmapidusid³⁵ ning puhkamist ja reisimist.

Peatselt muutuvat reaalsust peegeldavad 1912. aastal tehtud pildistused nurgakivi panekust Peeter Suure merekindlusele Paljassaares ning keiser Nikolai II ja Wilhelm II kohtumisele Paldiskis.³⁶ Järgnenud Esimese maailmasõjaga algas Eesti fotograafiaajaloos uus ajajärk, mis päädis 1920. aastate alguses fotoreporteri elukutse sünniga.

Vaadates enne Esimest maailmasõda Eestis tehtud sündmuspildistusi, hakkab silma, et praktiliselt puuduvad ülesvõtted ühiskonna varjukülgedest, nagu vaesus, näljahädad või epideemiad. Esimesed ühiskonnakriitilised ülesvõtted pärinevad alles sõjajärgsest ajast. Samuti on väga paljud toonased sündmused jäädvustamata ning võib nentida, et varasemate säilinud sündmusefotode põhjal saab vaid küllaltki lünkliku ja pinnapealse ettekujutuse siinsest möödanimisest.

34 Seda sündmust pildistasid nii vennad Kristinid kui Ivan Teterin. Nt TLM F 1140–1147. Samuti pildistati 1912. aastal toimunud Narva laulupidu. PM F 665: 28.

35 Pulmapidu Haljala kandis, 1910. SA Virumaa Muuseumid, RM F 1378:28.

36 Fotograaf Alexander Reisberg, AM F 10563–10572.

PRE-HISTORY OF PRESS PHOTOGRAPHY: EARLY DAYS OF EVENT PHOTOGRAPHY IN ESTONIA

The first professional photo reporters in Estonia started work as late as in early 1920s. Historian TÕNIS LIIBEK writes how event photos made before that time depict the era.

The pre-history of Estonian press photography started in the middle of the 19th century when it became popular to capture various events on photos. The first steps in this direction were made already in 1857 when photographer Ludwig Makko who was visiting Tallinn advertised that he was selling photos of German song festival held in Kadriorg.¹

In 1860 when Tallinn decorated the town's main buildings to celebrate the 150th anniversary of Czarist rule. At the same time Tallinn photographers Christian Constantin Schmidt and Johann Carl Koch announced in the press that they are selling photos of this event.² Only two stereo photos of decorated buildings of the Great Guild and the St Canute's Guild have preserved to this day.³

At that time it was common that instead of photographing, important events were drawn up,⁴ and later multiplied by lithography. Among others, this is how the Tartu University Church was consecrated in 1860.⁵ There are also other examples indicating that photographers were unable to capture events until the mid-1860s.

1 Estländische Gouvernements-Zeitung, 28, 15.07.1857. These photos have not preserved.

2 Revalsche Zeitung, 4.10.1861.

3 Photo Museum of Tallinn City Museum (TLM) F 2103.

4 In 1853 newspaper Inland reported that photographer Boune had attempted to capture the inauguration of a chain bridge in Kiev, but since the process had failed, the event was drawn up by Mr Timm (Inland, 12.12.1853).

5 Sven Lepa. Tartu Photo Studio C. Schulz (1857–1935). Master's paper. Tartu University 2015, 20, 112.

Aleksander Tavast. Bergfeldti mudaravila remont Haapsalus 19. sajandi lõpus. Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid SA, F 1678.

Aleksander Tavast. Repair of the Bergfeldt mudbath in Haapsalu at the end of the 19th century. Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid SA, F 1678.

The earliest event photo made in Estonia dates back to 1866 when Tallinn-based photographer Charles Borchartt photographed performers and the audience of the German Song Festival held in Kadriorg.⁶ Since then, photographing events became common. For instance, the local Tartu photographer Carl Schulz

6 Estonian Theatre and Music Museum (ETMM) Mo 271:1.

Nikolai Königsfest. Rüüstatud Lohu mõis 1905. aastal. Eesti Ajaloomuuseum, F 14398.
Nikolai Königsfest. Plundered Lohu manor house in 1905. Estonian History Museum, F 14398.

photographed the flood of Emajõgi river in 1867⁷ and the Tartu Market Day in 1869.⁸ The list of early event photos also includes photos made in 1860s of meetings of Tartu University student organizations and the photo made by Ferdinand Kajander of Valga fire fighters in front of the town hall in 1867.⁹

Although by the end of 1860s many local photographers had acquired technical equipment and skills to photograph various events, for some reason it was rarely done. So we have very

7 Estonian History Museum (AM) F 17107.

8 AM F 17549. On the basis of written sources it is known that in 1869 Reinhold Sachker photographed Estonia's first general song festival, but his photos have not preserved. Postimees, 60, 17.03.1894.

9 Valga Museum (VaM), F 2406:2. The original of this photo was destroyed in fire in 1988. There is a similar photo from 1869 also from volunteer firefighters of Haapsalu (Estonian Firefighting Museum, F 10173).

few event photos made in 1870s. In 1878, Tartu-based photographer Theodor John took a photo of excavations in the Viljandi Castle and there are only a few photos of the construction of the railway between Tallinn and St Petersburg that was completed in the same decade. In addition, we have some photos of events of lesser importance such as a parade of volunteer firemen or the student sports festival held in Toomeoru in Tartu in 1879.¹⁰

In 1880s, photographers in Estonia started to take photos of death-related events. In 1882, Reinhold Sachker took a photo of the funeral of Carl Robert Jakobson in Kurgja¹¹ and Bernhard Lais took photos of the corpse of US aviation pioneer Charles Leroux who crashed into the sea in 1889 and of his funeral procession.¹²

10 AM F 17626.

11 Farm Museum of C.R. Jakobson (CRJM) F TR I 167 F 99; CRJM F TR II 733 F 667.

12 AM F 5637.

Fotograaf teadmata. VII üldlaulupeo rongkäik Vene turul Tallinnas 1910. aastal. Tallinna Linnamuuseum, F 1140.
Unknown photographer. Procession of VII General Song Festival in the Russian market in Tallinn in 1910. Tallinn City Museum, F 1140.

From the same decade, there are also photos of rapid industrialisation. One of such industrial facilities that was fairly extensively photographed was the work of the Sindi Felt Plant at the start of 1880s, with photos of the plant's kindergarten, workers' party, a fire drill, etc.¹³ An example of the loyalty to the Russian state is a photo of festivities held in Valga in 1883 in the honor of the coronation of Emperor Alexander III.¹⁴ Russification that started in 1880s and abolishment of the special rights of Baltic Governorates is shown indirectly on photos depicting the last session of the local supreme land court in 1889 that was liquidated in the course of the court reform.¹⁵ In 1887, Reinhold Sachker photographed the fifth people's party in the garden

13 AM, F 5077:1-17.

14 VaM F 84:12.

15 AM F 5777.

of Vanemuise Society in Tartu¹⁶ and Ferdinand Kajander too a photo of construction of a railway bridge across the Väike Emajõgi.¹⁷ In the same year, Mihkel Tilk made first photos of local peasants in their daily activities.¹⁸ However, photographing of peasants became common only in 1890s.

Also amateur photographers became more active in 1880s. For instance, for more than a decade, local hobby photographer Olga Dietze photographed leisure time activities in Tartu.

Active photographing of song festivals continued in 1890s. Judging by the number of photos that are preserved from song

16 AM F 17774.

17 Estonian History Archive (EAA) 2073-1-211, photo 4.

18 It is likely that also photos made by Mihkel Tilk of the first Estonian agricultural exhibition held in Pärnu are from the same era. CRJM F TR I 456 F 492-493.

festivals, they were the most important events in the society at that time. In 1891, Tartu Song Festival was photographed by Reinhold Sachker, 6th general song festival in 1896 in Tallinn was photographed by Heinrich Tiidermann¹⁹ and the first Läänemaa song festival in Haapsalu was photographed by Theodor Haack.²⁰ Other events that were regularly photographed included anniversary events of social organisations. Examples of that are Jakob Livenström's photos of the firefighters parade in Paide²¹ and Theodor Haack's photos of participants in the bicycle race held in Haapsalu.²²

The first time that accidents were photographed in Estonia was the second half of 1890s. In 1897 Arthur Schulz photographed a tragic train collision near Puka²³ and in the same year a fire in Valga.²⁴ Other popular objects were building activities: Julius Krick, for instance, photographed the ceremony of laying a cornerstone to the Kreenholm Orthodox Church in 1890 in Narva²⁵ and Ivan Teterin photographed a similar event at Alexander Nevski Cathedral in Tallinn in 1894.²⁶ There is also an amusing photo of the repair of the Bergfeldt Mudbath in Haapsalu made at the end of the century.²⁷ In the same decade, Estonian press started to publish photos made of current affairs.²⁸

Photographing events became somewhat more common in the first decade of the 20th century. Obligatory photos were made of the visit of Emperor Nikolai II to Tallinn in 1902 and the inauguration of the Russalka monument in Kadriorg.²⁹ There are also numerous photos of the uprising of 1905 and its consequences.

¹⁹ AM F 16867.

²⁰ Haapsalu Museum (HM), F 1636:18 Ff.

²¹ Järvamaa Museum (PM), F 1285:1.

²² Photo made in 1899. HM F 3420 Ff.

²³ EAA 2073-1-40, photo 1.

²⁴ VaM F 84:1. In 1882 Tartu-based photographer Carl Schulz also took a photo of the fire of the so-called Riga city theater (Lepa, Tartu Photo Studio C. Schulz, 51).

²⁵ AM F 11751:113.

²⁶ TLM F 9417.

²⁷ Photographer Aleksander Tavast, HM F 1678 F.

²⁸ See also Tõnis Liibek. About the early days of press photo – Estonian Press Photo 2010. Tallinn 2011, 100–103.

²⁹ Photographer August Vinnal, AM F 24562. The inauguration of the monument of Peter the Great in Heina Market in Tallinn in 1910 was covered just as extensively, e.g. AM N 5631:321; F 11128.

Among others, there are photos of the funeral procession of those killed in the protest rally in the Tallinn New Market³⁰ and plundered and burned manor houses.³¹ However, such photos tend to be an exception as the attention of photographers seemed to have been on more positive events, such as photos of the concert of the Swedish Sailors' Orchestra in the Tallinn Town Hall Square in 1903,³² construction work of Vanemuine Theatre in Tartu in 1905³³ and the 7th National Song Festival held in Tallinn in 1910.³⁴ At the start of the 20th century, photographing of more private events such as wedding parties³⁵ and leisure and travel also became popular.

The changing reality was also reflected on photos such as the ceremony of laying a cornerstone to the Peter the Great Naval Fortress in Paljassaare in 1912 and the meeting of Emperor Nikolai II and Wilhelm II in Paldiski in the same year.³⁶ WWI that started soon afterwards eventually ushered in a new era in the history of Estonian photography with the arrival of the first professional photoreporters on the scene in early 1920s.

Looking at the event photos made in Estonia before WWI one cannot help noticing that there are almost no photos of major social problems such as poverty, hunger or epidemics. The first such socially critical photos were made only after the war ended. Also, since many other significant events from that era were not photographed at all, one can say that the early event photos paint a rather patchy and superficial picture of this particular era.

³⁰ Photographer Gustav Oskar, AM F 199096.

³¹ Photographer Nikolai Königsfest, e.g. AM F 14448–14490.

³² AM F 15869.

³³ Photographer Otto Damfeldt, AM F 16926. In 1909, C. Schulz Photo Studio printed a postcard of the music day of the Vanemuise Society in Tartu (Lepa, Tartu Photo Studio C. Schulz, 67).

³⁴ This event was captured by both brothers Kristins and Ivan Teterin, e.g., TLM F 1140–1147. Also Narva Song Festival held in 1912 was photographed. PM F 665: 28.

³⁵ Wedding party near Haljala, 1910. SA Virumaa Muuseumid, RM F 1378:28.

³⁶ Photographer Alexander Reisberg, AM F 10563–10572.

SISSEJUHATUS

ANDRES HAABU

Aastaraamatu "Eesti Pressifoto 2016" ülesandeks on tuua vaatajani viimistletud ja omanäoline läbilõige 2015. aasta sündmusest, kasutades selleks Eesti pressifotograafide parimaid pilte. Kaante vahele on püütud koondada aasta fotosaagi kuldlõige, kuid mõistagi teevad haarata raamatus enda alla liiga suurt ruumi ei poliitikute korrupsiooniprotsessidel ega pagulaskriisil Euroopas.

Kuigi rohkelt jagus avaldamisväärseid pilte ja mitmed teemad osutusid ühiskondlikult väga oluliseks, ei tohi ometi kaotada kriitika-meelt. Nii ei saa lasta haarata raamatus enda alla liiga suurt ruumi ei poliitikute korrupsiooniprotsessidel ega pagulaskriisil Euroopas.

Eesti pressifotograafia mesitaru on viimasel aastal omasoodu sumisenud ja koosseisult rikastunud. Kuigi toimetused pööravad suurt ja pigem kasvavat tähelepanu videotele, on pressifotograafide

käekirjas märgata spetsialiseerumist. Osa meist luurab pika teleobjektiiviga oma sihtmärki kaugelt eemalt ja saavutab nii faktiliselt olulise, enneolematu ja vaatajaid üllatava kõmufoto. Teised spetsialiseeruvad spordile – näiteks aasta spordifoto nominendiks tõusnud veealune fotokaader ujujast nõuab kindlasti üsna spetsiifilisi tehnilisi oskusi. Siin toodud näited ei loo küll piisavat üldistust, kuid illustreerivad siiski tendentsi, et parimatel pildistajatel on mõni eriline oskus, mida vajadusel tagataskust trumbina välja tõmmata.

Alati torkavad silma autoriprojektid. Kindlaim viis tagada, et sind märgataks, on mõelda välja ja viia ellu mõni personaalne fotoprojekt, sest see jääb silma nii konkursi žüriile kui ka fotoalbumisse pilte valivale kolleegiumile.

Pingutada tasub muidugi alati: parimate päralt on preemiad, žürii tähelepanu ja raamaturuum.

FOREWORD

ANDRES HAABU

The goal of this Estonian Press Photo 2016 yearbook is to present, through the lenses of Estonia's best press photographers, a refined cross-section of 2015. Our aim was to accumulate within these covers the best of last year's crop in press photography, but we also had to make some tough decisions. This is why we have decided to exclude from this yearbook some significant photos that may have been well captured and composed, but were lacking in quality of content.

While it's encouraging that there were many photos that deserved to be published, it was equally important to ensure that certain issues, such as political corruption scandals or Europe's refugee crisis, do not dominate.

The beehive of Estonian press photographers keeps buzzing, growing both by size and quality. While today editorial departments focus on offering more content on video than photo, Estonian press photographers themselves seem to be specialising. Some of us are like paparazzis,

keeping an eye on our targets from a distance with a long lens, and hoping for a photo that is both influential, surprising and emotional. Others, for instance, specialise in sports photography. A case in point is the technically challenging underwater shot of a swimmer that has been nominated for the sports photo of the year award. These are just examples, but illustrate the trend that all our best photographers have their own special skills that they can deploy, if necessary.

One category that should be mentioned is photographers' personal projects that they have conceptualized and implemented. It's also a good way to get noticed because both juries and photo yearbook publishers like such projects.

And last but not least, it always pays off to make an extra effort. If not for anything else, then for prizes, jury awards and publication in the yearbook.